

Juleleirskole

Fra midten av november og fram mot jul har vi juleleirskole i Hålandsdalen. Elevene inviteres til en leirskoleuke der det settes fokus på god og gammeldags julefeiring. Kunnskap om dagens juletradisjoner og bakgrunnen for disse er hovedmålet med uken. Rammen for uken er tiden rundt 1880 - 1900. Da var naturhusholdningen fortsatt enerådende i Hålandsdalen, og folk måtte hjelpe seg selv som best de kunne. Dessuten var gamlekirken fortsatt i vanlig bruk, og folk levde slik stova på PLASSEN er utformet. Uken er et eneste langt rollespill.

Juleleirskolen starter med samarbeidsaktiviter. Tirsdagen symboliserer førjulstiden med arbeidet som måtte være gjort, og maten som skulle være ferdig. Lillejulaften har vi på onsdagen. Juletreet skal hentes, og familien skal bli reine i badestampen. Torsdag er julaften med siste hånd på verket. Heimen må pyntes, finklærne skal på og den store julemiddagen skal fortæres. På julekvelden vises eksempler på datidens pakker. Juledagsmorgen er det frokost og kirkegang.

Praktisk informasjon om uken

Juleleirskolen følger i utgangspunktet den mal for uken som ellers er vanlig. Uken skiller seg på et vesentlig punkt ved at bare en dag nyttes til fots i skog og mark. To hele dager nyttes til verksteder. Arbeidsgruppene er de samme, men oppgavene kan variere/avvike litt de enkelte dagene i forhold til hvor mange elever som er på leirskole.

Verksteder

Verkstedsdagene er delt med verksteder formiddag og ettermiddag. Hver elev kan ta del i to aktiviteter hver dag, dvs. en aktivitet om formiddagen og en annen aktivitet om ettermiddagen. Elevene ønsker selv hva de vil prioritere mandag kveld.

NB: Verkstedene er under stadig utvikling og kan avvike fra den som er listet nedenfor.

Førjulstiden (tirsdag)

MAT SOM SKAL LAGES

- * lammerull, sylte
- * lefser og tørre vafler
- * tilbereding av kjøtt
- * røyking av fisk
- * småkaker
- * krydder
- * ost og smør
- * pølser og leverpostei
- * eplesaft

Julaften (torsdag)

JULEPYNT

- * Papir og spon
- * Treverksted
- * Stoffverksted
- * Hellemaling
- * Leirkrukker

Førjulstiden (tirsdag)

ARBEID SOM SKAL GJØRES

- * toving
- * lysestøping
 - * vask og stell av klær
- * smiarbeid
- * skinnarbeid
- * spikking

Julaften (torsdag)

PYNTING - JULEKVELDEN

- * lage program for julekvelden
- * dekke bord og pynte matsal
- * pynte juletre og Ung.hus
- * lage gløgg
- * hogge ved

Kveldsprogram

Kveldene er spesielle på juleleirskolen. I første rekke gjelder dette onsdag som er dagen for det store julebadet og torsdagskvelden som er julaften. Tirsdagen tar vi vanligvis en tur i mørket, men kvelden er også godt egnet for "vanlig" program. Mandagen er "bli kjent kvelden" med innspill både til rammer og rutiner på leirskolen samt innledning til juleleirskolen spesielt.

Mandag

Fast opplegg ledet av leirskolen. Ikke plass til elevinnslag.

Tirsdag

En tur ut i mørket er alltid spennende og gøy. Bålkos og varmdrikke smaker uansett vær. Ta gjerne med lommelykt.

Kvelden kan også brukes til lettere underholdning som leker, sketsjer, evt. diskotek eller såkalla «dans på lokalet». Samlet lengde på elevenes konsentrasjonsprogram bør ikke overstige 45 min.

Onsdag

«lillejulaften» Vi trenger en familie som vil bade i stampen. Denne kvelden ønsker vi å fokusere på rensligheten i hjemmene og autoriteten til de eldste i familien. Hvem badet først og hvem badet sist? Teksten til skuespillet er skrevet ferdig, og alt vi trenger er 5-6 skuespillere som vil stille opp i gammeldags undertøy. Gjerne tøy de selv har med seg.

Torsdag

Pinnekjøtt på bordet, selvlaget eplesaft i glasset – i kveld er det fest! Gang rundt juletreet, leker, og eksempler på vanlige julegaver.

Programmet for kvelden settes sammen torsdag ettermiddag. Elevene blir fordelt på smågrupper. Gruppene får ulike ansvarsoppgaver til julekvelden. Det viktigste av alt: Vi lærer om hvordan juleskikkene ble til.

Fredag er «1. juledag»

Kirkegang på første juledag var den store høytidsdagen for mange i det gamle samfunnet. Fortsatt er denne dagen regnet som den viktigste dagen i kirkeåret. Når leirskolen besøker gamlekirken på fredag i juleleirskolen, er dette nettopp for å gi elevene kunnskap om hvilken betydning 1. juledag har hatt i samfunnet og fortsatt har i kirken, og hvorfor denne dagen dermed ble den viktigste merkedagen gjennom hele kalenderåret.

Først av alt får elevene se en av de eldste kirkene i Norges land (1200-tallet). Videre får de innblikk i noen få av elementene i en gudstjeneste som tradisjonelle julesanger, og det er flott om en eller flere elever øver inn julesanger som kan synges. Kanskje kan en eller flere spille instrument til. I tillegg blir den gamle inngangs- og utgangsbønnen lest framme i koret, - gjerne av elever som ønsker å gjøre dette. Også juleevangeliet blir lest for at elevene skal høre fortellingen som julefeiringen bygger på. Denne teksten kan gjerne leses av tre elevene som ønsker gjøre dette. En av leirskolens lærere leder hele opplegget i gamlekirken.

Skal noen ikke delta i opplegget i kirken, er det mulig å se det hele fra fra galleriet i kirken eller bli igjen på leirskolen for å lære om kirken via filmer som er tilgjengelig på Youtube der en kan søke «Holdhusmadonna».